

Waterschap NOORDERZIJLVEST

ALGEMEEN BESTUUR

Vergadering d.d. : 28 november 2001

Agendapunt :

Onderwerp : Tarievennota 2002

KORTE SAMENVATTING:

Bijgaand treft u aan de tarievennota 2002. De tarieven zijn gebaseerd op de bij het vorige agendapunt vastgestelde begroting voor het jaar 2002.

VOORSTEL / ADVIES:

Voorgesteld wordt de tarievennota voor het jaar 2002 vast te stellen.

BIJLAGE(N):

Groningen, .. november 2001

Het Dagelijks Bestuur
van het Waterschap Noorderzijlvest:

ir. H. VAN 'T LAND, dijkgraaf

ir. C.W. WOLDRING, secretaris

Waterschap NOORDERZIJLVEST

TARIEVENNOTA 2002

1. Inleiding

De begroting 2002 is de eerste begroting in euro's. Ter algemene toelichting wordt opgemerkt dat voor de vergelijkingen de tarieven van het voorgaande jaar technisch zijn omgerekend. Dat wil zeggen dat de vastgestelde tarieven in 2001 gedeeld zijn door 2,20371 en vervolgens normaal zijn afgerond op eurocenten. De tarieven voor het jaar 2002 zijn vanuit de begroting 2002, welke in euro is opgesteld, direct uitgedrukt in euro. Belangrijk verschil ten opzichte van het voorgaande jaar is dat de tarieven voor de ingezetenen niet worden afgerond op hele euro's. Tot en met het jaar 2001 was het waterschap verplicht deze omslag af te ronden op hele gulden. Deze verplichting is komen te vervallen.

De begroting 2002 sluit met een totaal aan lasten van € 54.415.240. Aan baten is een bedrag geraamd van € 10.697.310. Het saldo hiervan, opgesplitst per reglementaire taak van het waterschap, ook wel aangeduid als de kostendragers, bedraagt als volgt:

• Waterkeringszorg	€	2.823.740
• Waterkwantiteitsbeheer	"	17.548.200
• Waterkwaliteitsbeheer	"	23.189.450
• Vaarwegbeheer	"	156.540

Op basis van artikel 34 van het reglement voor het waterschap Noorderzijlvest moeten de kosten die ten laste van het waterschap blijven voor de taak vaarwegenbeheer, worden toegerekend aan de taak waterkwantiteitsbeheer.

Voor de omslagheffing voor de taken Waterkeringszorg en Waterkwantiteitsbeheer zijn van belang de Kostentoedelingsverordening Waterschap Noorderzijlvest, de Omslagklassenverordening waterschap Noorderzijlvest en de Verordening op de waterschapsomslagen waterschap Noorderzijlvest. Voor de heffing voor de taak waterkwaliteitsbeheer is van toepassing de Heffingsverordening Waterkwaliteit waterschap Noorderzijlvest.

Met in achtneming van bovengenoemde verordeningen worden de tarieven voor het jaar 2002 vastgesteld.

Alvorens in te gaan op de tarieven het volgende. Naar aanleiding van de begrotingsbehandeling voor het jaar 2001 en de daaruit voortvloeiende tariefstelling, heeft er in 2001 een herijkingsonderzoek plaatsgevonden naar de kostentoedeling. Dit naar aanleiding van de bestuurlijke toezegging dat het in 1999 uitgevoerde kostentoedelingsonderzoek na twee jaar zou worden geëvalueerd. Aanleiding hiertoe was met name de groei van het gebouwd en de ten gevolge hiervan afnemende oppervlakte voor het ongebouwd, waardoor de tarieven voor de laatste categorie in verhouding meer zouden stijgen dan de andere tarieven. Op grond van de wet behoeven de kostenverhoudingen niet jaarlijks te worden aangepast aan de feitelijke situatie.

In een apart voorstel aan het Algemeen Bestuur zijn de resultaten van het herijkingsonderzoek voorgelegd ter besluitvorming. In de voorliggende tarievennota is geanticipeerd op de besluitvorming hierop en is rekening gehouden met de conclusie van genoemd onderzoek. Het gevolg hiervan is dat voor de taak waterkwantiteitsbeheer de verhouding tussen de categorieën ingezetenen, gebouwd en ongebouwd is gewijzigd. Op basis van de nieuwe Kostentoedelingsverordening 2002 zijn de verhoudingen thans 22,5 : 22,7 : 54,8 (was 22,5 : 18,1 : 59,4). Daarnaast zijn de onderlinge verhoudingen in de omslagklassen aangepast naar aanleiding van het herijkingsonderzoek. Dit alles heeft uiteraard consequenties voor de omslagen 2002. In het toelichting op deze nota is nader ingegaan op de resultaten van het onderzoek.

Waterschap NOORDERZIJLVEST

2. Algemeen

In artikel 5 van de Kostentoedelingsverordening is opgenomen dat de kosten van heffing en invordering, alsmede de kosten van de verkiezingen van het Algemeen Bestuur, zoals opgenomen in de begroting van enig belastingjaar, rechtstreeks worden toegerekend aan de categorieën ingezetenen, zakelijk gerechtigden gebouwd en zakelijk gerechtigden ongebouwd. Dit naar rato van deze voor elk van de genoemde categorieën te maken kosten.

Met betrekking tot de kosten voor heffing en invordering (inclusief de kwijtschelding aan ingezetenenomslag ad. € 313.100) zijn de specifieke kosten voor de drie genoemde categorieën als volgt:

	Totaal	Waterkering	Waterkwantiteit
	€	€	€
• Ingezetenen	860.920	129.100	731.820
• Zakelijk gerechtigden gebouwd	901.940	135.300	766.640
• Zakelijk gerechtigden ongebouwd	471.930	70.800	401.130

Met betrekking tot de kosten voor de verkiezingen zijn de specifieke kosten voor de drie genoemde categorieën als volgt

	Totaal	Waterkering	Waterkwantiteit
	€	€	€
• Ingezetenen	74.640	23.570	51.070
• Zakelijk gerechtigden gebouwd	16.850	5.320	11.530
• Zakelijk gerechtigden ongebouwd	4.820	1.520	3.300

3. Tarieven Waterkeringszorg

Op basis van het voorgaande bedragen de door de tarieven te dekken kosten:

Aandeel in de begroting 2002 op basis van de kostendragers	€	2.823.740
Af: bijdrage vanuit de algemene reserve	"	0
	€	<u>2.823.740</u>

Waarvan specifieke kosten voor:

Ingezetenen	€	152.670
Zakelijk gerechtigden gebouwd	"	140.620
Zakelijk gerechtigden ongebouwd	"	<u>72.320</u>
	€	<u>365.610</u>

In artikel 3 van de Kostentoedelingsverordening is opgenomen dat de resterende kosten als volgt worden verdeeld over de drie categorieën belastingplichtigen:

• Ingezetenen	35 % ofwel	€	860.340
• Zakelijk gerechtigden gebouwd	57,3% ofwel	"	1.408.510
• Zakelijk gerechtigden ongebouwd	7,7% ofwel	"	<u>189.280</u>
		€	<u>2.458.130</u>

Waterschap NOORDERZIJLVEST

De tarieven 2002 voor de taak *waterkeringszorg* bedragen als volgt:

Ingezetenen	€	9,54 per woonruimte
Zakelijk gerechtigden gebouwd	€	0,26 per € 2.268 economische waarde
Zakelijk gerechtigden ongebouwd	€	2,66 per hectare

4. Waterkwantiteitsbeheer

Op basis van het voorgaande bedragen de door de tarieven te dekken kosten:

Aandeel in de begroting 2002 op basis van de kostendragers	€	17.704.740
Af: bijdrage vanuit de algemene reserve	"	0
	€	<u>17.704.740</u>

Waarvan specifieke kosten voor:

Ingezetenen	€	782.890
Zakelijk gerechtigden gebouwd	"	778.170
Zakelijk gerechtigden ongebouwd	"	<u>404.430</u>
	€	<u>1.965.490</u>

In artikel 4 van de Kostentoedelingsverordening is opgenomen dat de resterende kosten als volgt worden verdeeld over de drie categorieën belastingplichtigen:

• Ingezetenen	22,5% ofwel	€ 3.541.330
• Zakelijk gerechtigden gebouwd	22,7% ofwel	" 3.572.810
• Zakelijk gerechtigden ongebouwd	54,8% ofwel	" <u>8.625.110</u>
		€ <u>15.739.250</u>

Vervolgens is in artikel 4 van de Omslagklassenverordening bepaald dat ten aanzien van de zakelijk gerechtigden ongebouwd voor de heffingsmaatstaf een vermenigvuldigingsfactor wordt toegepast. Deze bedraagt voor:

omslagklasse 1 (wateren behorende tot het hoofdstelsel, gronden gelegen in onbemalen deel Lauwersmeer en buitendijkse gronden)	0,00
omslagklasse 2 (onbemalen onroerende zaken gelegen in gebieden met een lage ontwerpafvoernorm)	0,50
omslagklasse 3 (onbemalen onroerende zaken gelegen in gebieden met een hoge ontwerpafvoernorm)	0,87
omslagklasse 4 (bemalen onroerende zaken)	1,00

Waterschap NOORDERZIJLVEST

Op basis van het voorgaande bedragen de tarieven 2002 voor de taak *waterkwantiteitsbeheer* als volgt:

Ingezetenen	€	30,48 per woonruimte
Zakelijk gerechtigden gebouwd	€	0,55 per € 2.268 economische waarde
Zakelijk gerechtigden ongebouwd		
klasse 1	€	0,00 per hectare
klasse 2	€	43,50 per hectare
klasse 3	€	73,15 per hectare
klasse 4	€	83,60 per hectare

5. Waterkwaliteitsbeheer

Op basis van het voorgaande bedragen de door de tarieven te dekken kosten:

Aandeel in de begroting 2002 op basis van de kostendragers	€	23.189.450
Af: bijdrage vanuit de algemene reserve	"	<u>0</u>
	€	<u>23.189.450</u>

Op basis van het aantal vervuilingseenheden van 422.000, bedraagt het kostendeckende tarief voor het jaar 2002 € 54,96.

In verband met het negatieve saldo voor de algemene reserve van naar schatting € 1,1 miljoen, dit naar aanleiding van het negatieve saldo over het jaar 2000 en het vermoedelijke negatieve saldo over 2001, wordt voorgesteld een extra heffing in rekening te brengen. Voorgesteld wordt het negatieve saldo van de algemene reserve in twee jaar weg te werken en wel in de jaren 2002 en 2003. Jaarlijks zal een extra heffing in rekening worden gebracht van € 1,32.

Op basis van het voorgaande bedraagt het tarief 2002 voor de taak *waterkwaliteitsbeheer* als volgt:

Het tarief per V.E. bedraagt in 2001	€ 56,28
---	----------------

Waterschap NOORDERZIJLVEST

Toelichting op de tarievennota 2002

De financiële gegevens zijn afkomstig uit de vastgestelde beleidsbegroting voor het jaar 2002 zoals deze in euro is opgesteld. Het beleid van het waterschap is gericht op kostendekkende tarieven. Dit betekent dat de kosten voor een bepaalde taak moeten worden opgebracht door de belastingplichtigen.

Totale uitkomsten

In vergelijking met de tarievennota 2001 zijn de totale kosten welke gedekt moeten worden uit omslagen gestegen van € 41.161.770 naar € 43.717.930 ofwel een gemiddelde stijging van 6,2%. Per taak zijn de verschillen als volgt:

	2002	2001	Afwijking
Waterkeringszorg	€ 2.823.740	€ 2.737.340	+ 3,2%
Waterkwantiteitsbeheer	“ 17.704.740	“ 16.649.150	+ 6,3%
Waterkwaliteitsbeheer	“ <u>23.189.450</u>	“ <u>21.775.280</u>	+ 6,5%
	€ <u>43.717.930</u>	€ <u>41.161.770</u>	

Voor een vergelijking van het saldo van lasten en baten wordt verwezen naar de aanbiedingsbrief bij de begroting 2002.

Tariefstelling

In het jaar 2001 heeft er een herijkingsonderzoek plaatsgevonden naar de kostentoedelingen voor de taken waterkeringszorg en de waterkwantiteitsbeheer. Aanleiding hiertoe was de gesignaleerde verschuiving van oppervlakte van de categorie ongebouwd naar de categorie gebouwd. Deze verschuiving is veroorzaakt door een wijziging in de zogenaamde objectafbakening bij gebouwd (de toerekening van de ondergrond aan de gebouwde waarde). Daarnaast is er sprake van een autonome groei in de bebouwde oppervlakte binnen het waterschapsgebied. Het laatste kostentoedelingsonderzoek is, op basis van gegevens uit het jaar 1998, uitgevoerd in 1999 ter voorbereiding van de eerste begroting van het nieuwe waterschap. Het waterschap is verplicht om één keer in de vijf jaar het onderzoek opnieuw uit te voeren. Indien daartoe aanleiding bestaat is het toegestaan dit onderzoek frequenter uit te voeren. Naar aanleiding van de tariefstelling voor het jaar 2001 is besloten een herijkingsonderzoek te laten uitvoeren van de kostentoedeling en van de omslagverhoudingen binnen de categorie ongebouwd voor de taak waterkwantiteitsbeheer. Zijdellings is tevens gekeken naar de kostentoedeling voor de taak waterkeringszorg.

In een aparte notitie zijn de resultaten van het herijkingsonderzoek aan het Algemeen Bestuur voorgelegd. De conclusies uit het onderzoek zijn:

- Voor de taak waterkeringszorg bestaat er geen aanleiding om de kostentoedeling naar de drie categorieën aan te passen. De onderlinge verhoudingen worden dan ook niet aangepast.
- Voor de taak waterkwantiteitsbeheer is er wel sprake van een substantiële verschuiving tussen de categorieën gebouwd en ongebouwd. Op basis van het onderzoek is geconcludeerd dat het kostenaandeel voor gebouwd moet worden verhoogd tot 22,7% (was 18,1%) en dat het aandeel ongebouwd dientengevolge moet worden verlaagd tot 54,8% (was 59,4%). Hierbij is in afwijking van het onderzoek in 1999 gebruik gemaakt van de AKR-gegevens (Automatische Kadastrale Registratie) in plaats van de CBS-gegevens. Hierdoor wordt beter aangesloten bij de werkelijke gegevens zoals deze worden gebruikt bij de aanslagoplegging.

Waterschap NOORDERZIJLVEST

- c. Ten slotte is geconstateerd dat de omslagklassenverhoudingen, de zogenaamde classificatie, ook aanpassing behoeft. De verschuiving van het ongebouwd naar het gebouwd (de zogenaamde ruimtebeslag) heeft met name plaatsgevonden binnen de klasse 3. Dit wordt voor een belangrijk gedeelte veroorzaakt door de verspreid liggende bebouwing in deze klasse en de uitbreiding ten westen en zuidwesten van de stad Groningen.

Het gevolg van dit alles is dat er bij de tariefstelling voor de taak waterkwantiteitsbeheer sprake is van aanzienlijke verschillen ten opzichte van de tarieven. Naast de eerder genoemde kostenstijging van 6,3% voor deze taak, is door de gewijzigde kostentoedeling en classificatie sprake van een verschuiving van lasten. Deze verschuiving gaat met name ten koste van de categorie gebouwd. Voor de drie betalende omslagklassen voor de categorie ongebouwd gaan de tarieven minder omhoog dan de gemiddelde kostenstijging of dalen zelfs (klasse 4).

Voor het jaar 2002 wordt voor alle drie de taken van het waterschap gewerkt met kostendekkende tarieven. Dit past ook binnen het meerjarig beleid zoals vastgelegd in de meerjarenraming 2002-2006. Dit betekent dat in vergelijking met de tarieven 2001 de heffing per VE (kwaliteitsbeheer) extra stijgt met € 0,91 Dit wordt veroorzaakt omdat er in 2001 geen sprake was van kostendekkende heffing voor deze taak in verband met een onttrekking aan de egaliseringsreserve van € 385.710.

Ten slotte wordt de heffing voor de taak waterkwaliteitsbeheer extra belast met € 1,32. Deze extra heffing wordt noodzakelijk geacht omdat de jaarrekening 2000 een aanzienlijk tekort heeft laten zien bij deze taak (te weten € 1,38 miljoen). Voor de jaarrekening 2001 wordt een tekort verwacht van plm. € 1,1 miljoen. Beide tekorten vinden hun oorzaak in het feit dat de begrotingen voor beide jaren gebaseerd zijn op gegevens van de oude organisaties (rekeninggegevens 1998). Omdat daarbij sprake was van een splitsing van de voormalige zuiveringsbeheerders over twee of meerdere waterschappen, zijn een aantal posten structureel te laag begroot. Te noemen zijn onder anderen de kosten voor energie, chemicaliën en slibverwerking. Doordat bij de rekening 2000 tevens nog enkele andere posten (o.a. de fusiekosten en nagekomen lasten) zijn afgeboekt van de algemene c.q. egaliseringsreserve, is de verwachting dat de algemene reserve ultimo 2001 een negatief saldo zal laten zien van € 1,1 miljoen. Het Dagelijks Bestuur is van mening dat dit tekort aan eigen vermogen, wat veroorzaakt wordt door een (achteraf gezien) te lage heffing in de jaren 2000 en 2001, op een zo kort mogelijke termijn moet worden weggewerkt. Hiervoor is een aantal scenario's mogelijk waarbij het de voorkeur heeft van het Dagelijks Bestuur het tekort in één jaar weg te werken. Echter gezien de schommelingen welke hierdoor ontstaan in de tarieven, het tarief voor 2002 zal dan toenemen met 14,4% terwijl het tarief voor 2003 zal gaan dalen met 0,5%, heeft het Dagelijks Bestuur om pragmatische redenen gekozen voor een inhaal in twee jaar. Het gevolg hiervan is dat het tarief in 2002 toeneemt met 11,7% en vervolgens jaarlijks met plm. 4% zal toenemen. Dit op basis van een bijgestelde meerjarenraming 2002-2006 door de eerder genoemde extra kosten.

Waterschap NOORDERZIJLVEST

Resumerend is het volgende overzicht opgenomen waarbij de tarieven zijn vermeld op basis van de begroting 2002 met een prognose voor de komende vier jaar, zonder en met een inhaal in één of twee jaar.

	Tarief					
	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Basis: ontwerp-begroting 2002 met doorkijk naar 2003-2006 uit de meerjarenraming	50,37	54,96 9,1%	55,81 1,5%	57,58 3,2%	59,90 4,0%	62,35 4,1%
Na bijstelling meerjarenraming en inhaal in 1 jaar	50,37	57,60 14,4%	57,31 -0,5%	59,04 3,0%	61,42 4,0%	63,88 4,0%
Na bijstelling meerjarenraming en inhaal in 2 jaar	50,37	56,28 11,7%	58,63 4,2%	59,04 0,7%	61,42 4,0%	63,88 4,0%

Vergelijking

De vergelijkingen tussen de begrotingen 2002 en 2001 wordt enigszins bemoeilijkt door de overgang naar de euro. Dit temeer daar de voorbereiding voor de begroting 2002 heeft plaatsgevonden in gulden terwijl het eindresultaat is gepresenteerd in euro's en vervolgens de tarieven direct in euro's zijn uitgerekend.

Onderstaand zijn per taak de tarieven 2002 vergeleken met de tarieven 2001 en met die uit de meerjarenraming 2002-2006. De guldenstarieven 2001 en de guldenstarieven uit de meerjarenraming zijn via het technische omrekenen (normale afronding op eurocent nauwkeurig) naar de euro omgezet. Belangrijk is hierbij te vermelden dat in tegenstelling tot het voorgaande jaar, de verplichting om het tarief voor de ingezetenen af te ronden op gehele munteenheden is vervallen. Dit betekent dat de tarieven voor deze categorie nu vastgesteld kunnen worden op eurocenten nauwkeurig. Rekening is gehouden, evenals bij het tarief voor het waterkwaliteitsbeheer, met het meeliften in zes termijnen met de nota van de waterleidingmaatschappijen. De tarieven zijn deelbaar door zes gemaakt.

Waterkeringszorg:

	Tarief 2002	Tarief 2001 *	Toename	Meerjaren- raming *
Ingezetenen	9,54	9,08	5,1%	9,98
Gebouwd	0,26	0,26	0,0%	0,27
Ongebouwd	2,66	2,59	2,7%	2,77

* Technisch omgerekend zonder afrondingen

Waterschap NOORDERZIJLVEST

Toelichting:

Het saldo van lasten en baten is 3,2% hoger dan bij de begroting 2001. Doordat het tarief voor ingezetenen voorheen moest worden afgerond op hele guldens en doordat het aantal ingezetenen lager is ingeschat dan in voorgaande jaar, stijgt het tarief voor ingezetenen iets meer dan gemiddeld. Het gelijkblijvend tarief voor gebouwd wordt veroorzaakt door een beperkte stijging van de WOZ-waarden.

Waterkwantiteitsbeheer:

	Tarief 2002	Tarief 2001 *	Toename	Meerjaren- raming *
Ingezetenen	30,48	28,59	6,6%	30,86
Gebouwd	0,55	0,44	25,0%	0,48
Ongebouwd				
* klasse 2	43,50	42,77	1,7%	45,95
* klasse 3	73,15	71,70	2,0%	76,92
* klasse 4	83,60	87,35	-4,3%	93,82

* Technisch omgerekend zonder afrondingen

Toelichting:

Het saldo van lasten en baten neemt toe met 6,3%. Naast de eerder genoemde afronding op hele guldens vertaalt deze toename zich ook in het tarief voor de ingezetenen.

Voor het gebouwd en ongebouwd is er sprake van een samenloop van wijzigingen. Naast de stijging van het saldo van lasten en baten, spelen hierin in belangrijke mate mee de wijzigingen welke voortvloeien uit de herijking van de kostentoedelingen en de omslagklassenverhoudingen. Ook hier zijn de WOZ-waarden beperkt toegenomen.

Ten slotte zijn in afwijking van het vorig jaar de zogenaamde categoriegebonden kosten gelijkelijk verdeeld over de drie betalende klassen. Dit betekent dat elke klasse een zelfde bedrag betaald aan deze kosten. In voorgaande jaren werd op deze kosten ook de onderlinge verhoudingen tussen de omslagklassen toegepast. Bij nader inzien wordt dit minder juist geacht om reden dat de kosten voor het opleggen van de aanslagen onafhankelijk zijn van de hoogte van de aanslag.

Ten slotte zijn ter vergelijking de tarieven 2002 op basis van de oude kostentoedelingsverordening en omslagklassenverhoudingen berekend. Hieruit blijkt dat zonder de wijziging de tarieven voor gebouwd met 4,5% waren toegenomen, voor klasse 2 met 10,1%, voor klasse 3 met 6,8% en voor klasse 4 met 6,0%. De conclusie is dan ook dat door de herijking van het kostentoedelingsonderzoek er sprake is van een aanzienlijke lastenverschuiving naar met name de categorie gebouwd. Voor een gemiddelde woning met een waarde van € 150.000 betekent dit een extra toename van plm. € 6,--.

Waterschap NOORDERZIJLVEST

Waterkwaliteitsbeheer:

	Tarief 2002	Tarief 2001 *	Toename	Meerjaren- raming *
Per v.e.	56,28	50,37	11,7%	54,18

* Technisch omgerekend zonder afrondingen

Toelichting:

De toename van 11,7% wordt door de volgende oorzaken verklaard:

- Door een toename van het saldo van lasten en baten, waarin is meegenomen een bijstelling van de begrotingsposten zoals opgenomen in de najaarsnota 2001, is een verhoging noodzakelijk van 6,5%.
- Doordat in 2001 er geen sprake was van een kostendekkend tarief stijgt het tarief extra met 1,8%.
- Het aantal VE's is geraamd op 422.000. Bij de begroting 2001 is nog rekening gehouden met 425.000 VE. Het gevolg hiervan is dat het tarief met 0,8% wordt verhoogd.
- Ten slotte wordt in het tarief 2001 een opslag in rekening gebracht van € 1,32 voor het wegwerken van het tekort aan eigen vermogen. De heffing neemt hierdoor toe met 2,6%.

